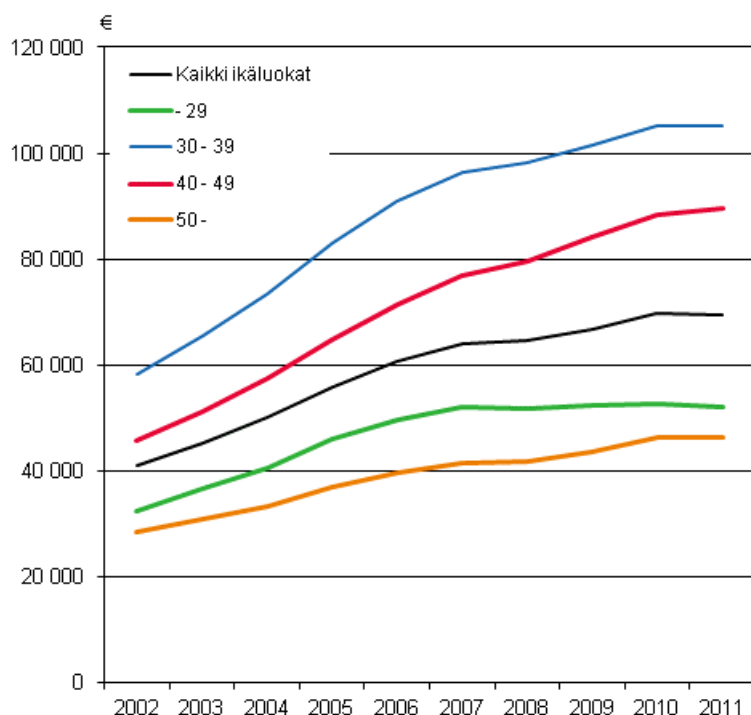


Velkaantumistilasto 2011

Asuntokunnilla velkaa 69 450 euroa vuonna 2011

Asuntokunnilla oli vuonna 2011 velkaa 69 450 euroa velallista asuntokuntaa ja asuntovelkaa 89 350 euroa asuntovelallista asuntokuntaa kohti. Lähes 60 prosentilla asuntokunnista oli velkaa ja joka kolmannella asuntovelkaa. Vuodesta 2002 ovat keskimääräiset velat kasvaneet reaalisesti 70 ja asuntovelat 74 prosenttia. Vuonna 2011 velat velallista asuntokuntaa kohti eivät reaalisesti kasvaneet, mutta asuntovelallisten keskimääräiset asuntovelat kasvoivat vajaan prosentin.

Velat velallista asuntokuntaa kohti 2002–2011, vuoden 2011 hinnoin



Suurimmat velat olivat 35–44-vuotiaiden asuntokunnilla, 103 700 euroa velallista asuntokuntaa kohti. Suurimmat asuntovelat olivat kuitenkin hieman nuoremmilla, 25–34-vuotiaiden asuntokunnilla. Sen ikäisillä oli asuntovelkaa 118 850 euroa asuntovelallista asuntokuntaa kohti.

Hieman yli neljänneksellä velallisista asutokunnista oli velkaa vähintään 100 000 euroa. Niin paljon velkaa oli 397 870 asutokunnalla. Sellaisia asutokuntia oli 23 530 edellisvuotista enemmän. Vähintään 200 000 euron edestä velkaa oli 111 930 asutokunnalla eli seitsemällä prosentilla velallisista. Niiden lukumäärä kasvoi edellisvuodesta 12 410 asutokunnalla.

Velkaisimpia olivat Uudenmaan ja Ahvenanmaan asutokunnat. Uudellamaalla asutokunnilla oli velkaa 77 560 euroa ja Ahvenanmaalla 87 310 euroa velallista asutokuntaa kohti. Vähiten velkaa oli Kainuun ja Lapin asukkailla, runsaat 50 000 euroa velallista asutokuntaa kohti.

Velallisia asutokuntia oli viime vuonna 1 519 400 ja asutovelallisia 859 000. Velallisten asutokuntien määrä on vuodesta 2002 kasvanut 18 ja asutovelallisten 30 prosenttia. Vuonna 2011 velallisten asutokuntien lukumäärä kasvoi kaksi prosenttia.

Yhteensä asutokunnilla oli velkaa 105,5 miljardia euroa, mistä asutovelkoja oli 76,8 miljardia. Muita velkoja asutokunnilla oli 21,7 miljardia euroa eli viidennes kaikista veloista. Niitä ovat esimerkiksi auto-, kesämökki ja kulutuslainat. Elinkeinoimintaa ja tulonhankintaa varten otettuja velkoja asutokunnilla oli 5,5 miljardia ja opintovelkaa 1,5 miljardia euroa. Edellisvuodesta kasvoivat velat yhteensä reaalisesti kaksi ja asutovelat 2,7 prosenttia.

Asutokuntien korkomenot olivat vuonna 2011 yhteensä 2,7 miljardia euroa. Ne kasvoivat edellisvuodesta 14 prosenttia, kun kahtena edellisvuonna ne pienentyivät molempina noin 30 prosenttia.

Sisällys

Asuntokuntien velat kaksinkertaistuneet vuodesta 2002.....	4
1. 25–44-vuotiaiden asuntokunnat velkaisimpia.....	6
2. Kahden aikuisen asuntokunnat usein asuntovelkaisia.....	8
3. Suurimmat velat Etelä-Suomessa.....	9
4. Suuret velat yleisimpiä keski-ikäisillä asuntokunnilla.....	11
5. Korkomenojen vaihtelut suuria.....	15

Taulukot

Taulukko 1. Asuntokuntien luku ja velat 2011	8
Taulukko 2. Asuntokunnat joilla velkaa vähintään 100 000 tai 200 000 euroa vuonna 2011.....	11
Taulukko 3. Asuntokunnat joilla asuntovelkaa vähintään 100 000 tai 200 000 euroa vuonna 2011.....	12
Taulukko 4. Asuntokuntien velkaantumisasasteet ikäluokittain 2002–2010, %	13
Taulukko 5. Velallisten asuntokuntien velkaantumisasasteet ikäluokittain 2002–2010, %	13
Taulukko 6. Velallisten asuntokuntien velkaantumisasasteet asuntokunnan rakenteen mukaan 2002–2010, %	13
Taulukko 7. Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisasasteet ikäluokittain 2002–2010, %	14
Taulukko 8. Velallisten asuntokuntien velkaantumisasasteet tuloviidenneksittäin 2002–2010, %	15

Kuviot

Kuvio 1. Asuntokuntien velat velkalajeittain 2002–2011, vuoden 2011 hinnoin.....	4
Kuvio 2. Asuntokuntien velat velkalajeittain 2002–2011, %.....	5
Kuvio 3. Asuntokuntien korot velkalajeittain 2002–2011, vuoden 2011 hinnoin.....	6
Kuvio 4. Asuntovelat ja velat yhteensä asuntokuntaa kohti ikäluokittain 2011.....	7
Kuvio 5. Velat velallista asuntokuntaa kohti 2011 ja 2002, vuoden 2011 hinnoin.....	9
Kuvio 6. Asuntovelat asuntovelallista asuntokuntaa kohti 2011 ja 2002, vuoden 2011 hinnoin.....	10
Kuvio 7. Velallisten asuntokuntien velkaantumisasasteet maakunnittain 2010 ja 2002.....	14
Kuvio 8. Asuntovelkojen korot, korot yhteensä sekä 12 kk euriborin vuosimuutos, vuoden 2011 hinnoin.....	15
Kuvio 9. Asuntokuntien korot velkalajeittain 2002–2011, %.....	16

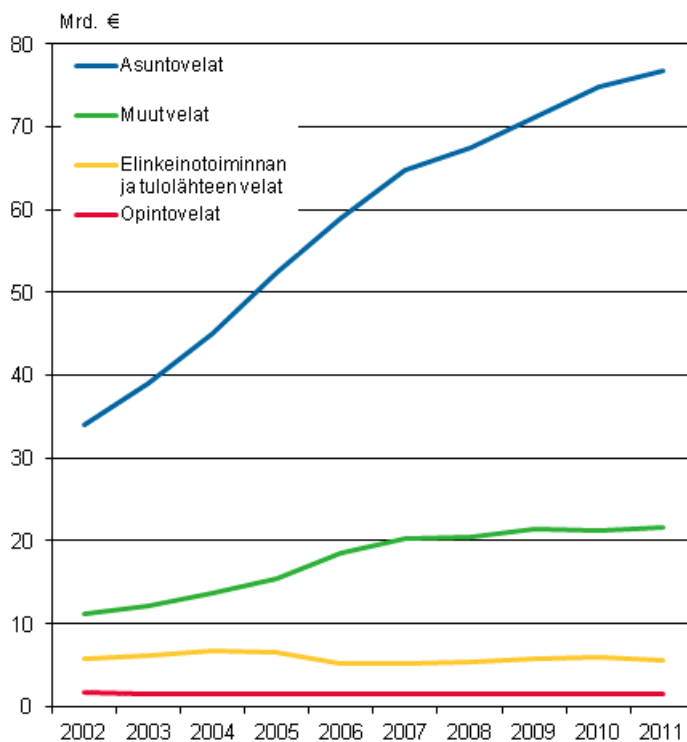
Velkaantumistilaston laatuseloste.....	17
--	----

Asuntokuntien velat kaksinkertaistuneet vuodesta 2002

Asuntokuntien velat kasvoivat reaalisesti kaksi prosenttia vuonna 2011. Eniten kasvoivat viime vuonnakin asuntovelat, 2,7 prosenttia edellisvuodesta. Nimellisesti velat kasvoivat yhteensä 5,5 ja asuntovelat 6,3 prosenttia. Velallisia asuntokuntia oli kaksi prosenttia edellisvuotista enemmän.

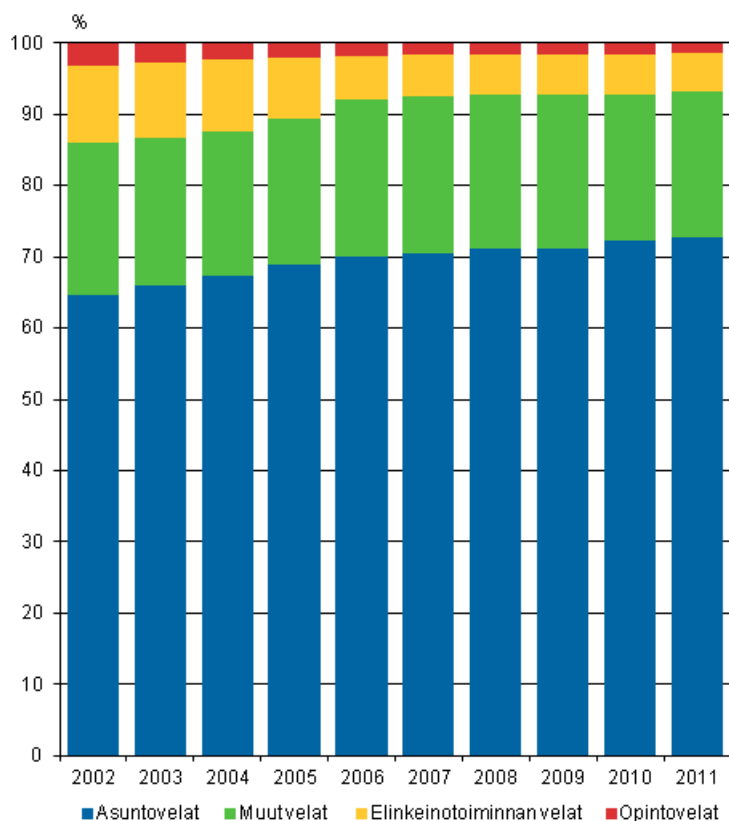
Asuntovelat ovat viime vuosikymmenellä kasvaneet kaikkina vuosina muita velkoja enemmän. Vuodesta 2002 ne ovat kasvaneet reaalisesti 126 prosenttia, kun kaikki velat ovat samana aikana kaksinkertaistuneet. Viime vuosikymmenen alkupuolella asuntovelat kasvoivat reilusti yli kymmenen prosentin vuosivauhtia, eniten vuonna 2005, jolloin ne kasvoivat reaalisesti 16 prosenttia. Vuoden 2007 jälkeen asuntovelkojen kasvuvauhti on jonkin verran hidastunut, mutta jatkunut edelleen muita velkoja nopeampana.

Kuvio 1. Asuntokuntien velat velkalajeittain 2002–2011, vuoden 2011 hinnoin



Asuntovelkojen osuus asuntokuntien veloista kasvanut selvästi: vuonna 2002 niitä oli 65 prosenttia ja vuonna 2011 jo 73 prosenttia asuntokuntien kaikista veloista. Elinkeinotoiminnan ja tulonhankinnan velkojen osuus veloista on samana aikana pienentynyt 11 prosentista viiteen ja opintovelkojen noin kolmesta puoleentoista. Muiden velkojen osuus on pysynyt samana, hieman yli viidenneksenä kaikista veloista.

Kuvio 2. Asuntokuntien velat velkalajeittain 2002–2011, %



Asuntokuntia oli 2 556 100 vuonna 2011. Niistä velallisia asuntokuntia oli 1 519 400, joten kaikista asuntokunnista 59 prosentilla oli velkaa. Vuodesta 2002 on velallisten asuntokuntien määrä kasvanut 18 prosenttia, kun kaikkien asuntokuntien määrä on samana aikana kasvanut vajaat yhdeksän prosenttia. Velkaa asuntokunnilla oli kaikkiaan 105,5 miljardia euroa eli 69 450 euroa velallista asuntokuntaa kohti.

Asuntovelkaa oli 859 000 asuntokunnalla. Vuodesta 2002 on asuntovelallisten asuntokuntien määrä kasvanut 30 prosenttia. Vuonna 2011 oli asuntovelkoja 76,8 miljardia euroa eli 73 prosenttia kaikista veloista. Asuntovelallisilla oli asuntovelkaa keskimäärin 89 350 euroa.

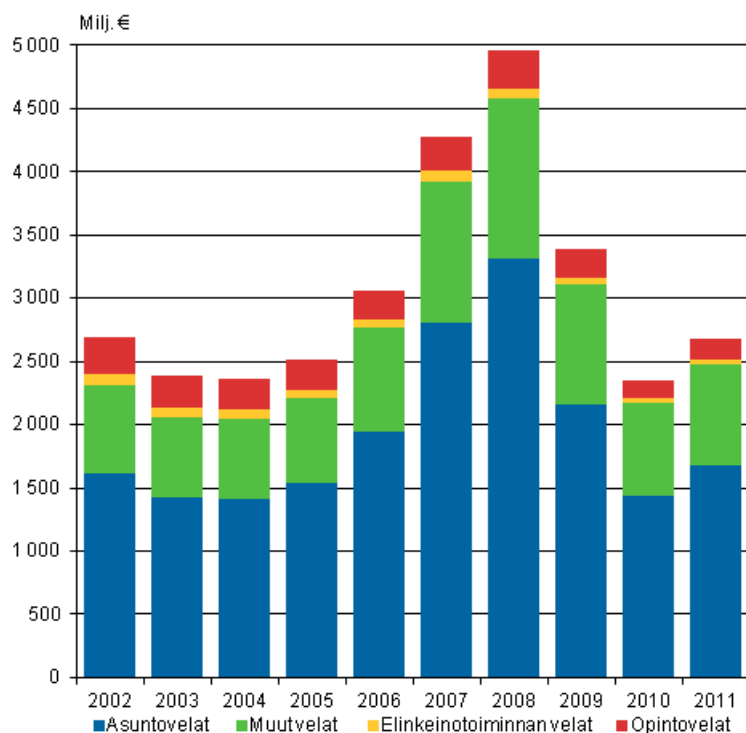
Muut velat, joita ovat esimerkiksi auto-, kesämökki ja kulutuslainat, kasvoivat 1,9 prosenttia vuonna 2011. Muuta velkaa oli 1 177 200 asuntokunnalla eli 46 prosentilla kaikista. Kaikkiaan asuntokunnilla oli muuta velkaa 21,7 miljardia euroa. Vuodesta 2002 ne ovat kasvaneet reaalisesti 94 prosenttia ja velallisten asuntokuntien määrä kolmanneksen. Velallista asuntokuntaa kohti muuta velkaa oli 18 440 euroa.

Elinkeinotoimintaa ja tulonhankintaa varten otettuja velkoja asuntokunnilla oli 5,5 miljardia euroa, mikä oli kuusi prosenttia edellisvuotista vähemmän. Vuodesta 2002 tällaisten velkojen määrä on vähentynyt reaalisesti neljä prosenttia ja velallisasuntokuntien määrä 31 prosenttia. Vuonna 2011 elinkeinotoimintaa tai tulonhankintaa varten otettua velkaa oli 77 700 asuntokunnalla, velallisasuntokuntaa kohti sitä oli 71 230 euroa.

Asuntokuntia, joilla oli opintovelkaa, oli 247 200 ja niillä opintovelkaa 1,5 miljardia euroa eli yhtä paljon kuin edellisvuonnakin. Opintovelallisten määrä on vuodesta 2002 vähentynyt yhdeksän ja opintovelat kuusi prosenttia. Vuonna 2011 opintovelallisilla asuntokunnilla oli opintovelkaa keskimäärin 5 550 euroa. Edellisvuodesta opintovelallisten asuntokuntien määrä kasvoi vajaat kaksi prosenttia.

Asuntokuntien korkomenot olivat vuonna 2011 yhteensä 2,7 miljardia euroa. Ne kasvoivat edellisvuodesta 14 prosenttia, kun kahtena edellisvuonna ne pienentyivät noin 30 prosenttia. Korkomenot pienenevät lainakannan kasvusta huolimatta reaalisesti myös vuosikymmenen alkupuolella. Vuosina 2006–2008 niiden kasvu sitä vastoin ylitti selvästi lainakannan kasvun.

Kuvio 3. Asuntokuntien korot velkalajeittain 2002–2011, vuoden 2011 hinnoin

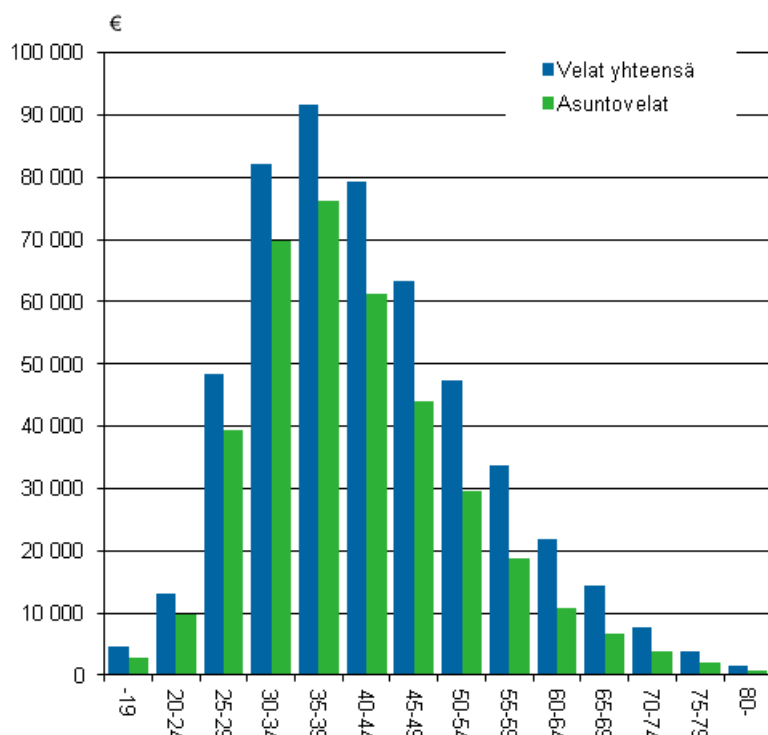


1. 25–44-vuotiaiden asutokunnat velkaisimpia

Vaikka velat ovat yleisiä lähes kaiken ikäisillä asutokunnilla, olivat useimmin velkaisia asutokunnat, joiden viitehenkilö oli keski-ikäinen. Alle 25-vuotiaiden asutokunnista velkaa oli hieman yli puolella ja vasta eläkeikäisistä asutokunnista selvä enemmistö eli kolme neljästä oli velattomia.

Asutokunnan ikä ja rakenne, erityisesti lapsiluku, vaikuttaa huomattavasti tyypillisiin velkamääriin ja velan käyttötarkoitukseen. Alueelliset erot näkyvät selvimmin asutovelkaantumisessa ja tulotaso rajoittaa asutokuntien lainamahdollisuuksia. Asutovelat ovat yleisiä jo alle 30-vuotiailla ja koska laina-ajat ovat pitkiä ja asunnonvaihdot vaativat uutta lainaa, niitä maksetaan pitkään. Kaikissa ikäluokissa asutovelkojen osuus veloista oli suurin ja vielä eläkeikäistenkin veloista lähes puolet. Opintovelallisista ymmärrettävästi enemmistö on nuoria, kun taas elinkeinotoimintaan ja tulonhankintaan tarkoitettut velat ovat tyypillisiä kohtalaisen varttuneille asutokunnille. Tasaisimmin jakautuvat muuhun kulutukseen ja suurempiin hankintoihin otettut velat.

Kuvio 4. Asuntovelat ja velat yhteensä asutokuntaa kohti ikäluokittain 2011



Neljällä viidestä asutokunnista, joiden viitehenkilö oli 25–44-vuotias, oli velkaa. Tämän ikäisillä sekä asunto- että muut velat olivat yleisiä. Asuntovelkaa oli lähes puolella 25–34-vuotiaiden ja 61 prosentilla 35–44-vuotiaiden asutokunnista. Suurimmat velat olivat 35–44-vuotiaiden asutokunnilla, 103 700 euroa velallista asutokuntaa kohti. Suurimmat asuntovelat olivat kuitenkin hieman nuoremmilla, 25–34-vuotiailla asutokunnilla. Sen ikäisillä asutokunnilla asuntovelkaa oli 118 850 euroa asuntovelallista asutokuntaa kohti.

Muuta velkaa oli neljänneksellä alle 25-vuotiaiden asutokunnista ja eläkeikäisten asutokunnista runsaalla viidenneksellä. Eniten näitä velkoja oli 45–54-vuotiailla, noin 24 020 euroa asutokuntaa kohti. Asutokuntia, joilla oli muuta velkaa, oli neljä prosenttia edellisvuotista enemmän, kaikkiaan 1 177 200. Nuorimpien asutokuntien muut velat pienenevät, alle 25-vuotiailla niitä oli kahdeksan prosenttia vähemmän velallisasutokuntaa kohti kuin vuotta aiemmin. Eniten kasvoivat eläkeikäisten velat, 4,5 prosenttia velallisasutokuntaa kohti.

Opintovelkaa oli 247 200 asutokunnalla keskimäärin 5 550 euroa. Noin kolmanneksella asutokunnista, joiden viitehenkilö oli alle 35-vuotias, oli opintovelkaa. Asutokunnista, joiden viitehenkilö oli 35–44-vuotias opintovelkaisia oli 11 prosenttia. Eniten opintovelkaa oli 25–34-vuotiailla, keskimäärin 6 540 euroa velallisasutokuntaa kohti. Opintovelallisia henkilöitä oli 311 440 ja heillä opintovelkaa 4 890 euroa opintovelallista kohti. Vuonna 2011 opintovelallisten määrä kasvoi noin 5 000 hengellä.

Elinkeinotoimintaa tai tulonhankintaa varten otettua velkaa oli aika harvalla asutokunnalla, mutta näihin tarkoituksiin otetut velat olivat kohtalaisen suuria. Velallisia asutokuntia oli 77 730 ja niiden keskimääräiset velat 71 230 euroa. Asutokunnat, joilla oli elinkeinotoimintaan tai tulonhankintaan tarkoitettuja velkoja olivat muita varttuneemmassa iässä. Niistä kaksi kolmesta oli sellaisia, joiden viitehenkilö oli vähintään 45-vuotias. Velkamäärät sen sijaan eivät kovin paljon vaihdelleet iän mukaan. Edellisvuodesta velallisten asutokuntien määrä väheni viisi prosenttia ja keskimääräiset velat runsaan prosentin.

2. Kahden aikuisen asutokunnat usein asuntovelkaisia

Velat olivat selvästi yleisempiä niillä asutokunnilla, joissa on lapsia, kuin lapsettomilla. Lapsettomista asutokunnista lähes puolet oli velattomia, mutta niistä asutokunnista, joissa oli lapsia vain 14 prosenttia. Vähintään kaksilapsisista asutokunnista vain noin joka kymmenes oli velaton. Osittain erot johtuvat tietenkin siitä, että asutokunnat, joissa on lapsia ovat iässä jossa erityisesti asuntovelat ovat yleisiä. Kaikenikäisillä asutokunnilla oli kuitenkin lapsettomia useammin velkaa silloin kun siihen kuului lapsia. Velkaa asutokunnilla oli sitä enemmän, mitä useampia lapsia siinä oli: lapsettomilla asutokunnilla oli velkaa keskimäärin 49 960 euroa, yksilapsisilla 93 050 ja vähintään kolmilapsisilla 128 540 euroa velallista asutokuntaa kohti.

Kaksi kolmesta asutokunnasta, jossa oli lapsia, oli asuntovelallinen. Lapsettomista asuntovelallisista oli neljäsnes. Lapsettomilla asuntovelallisilla asuntovelkaa oli keskimäärin 70 900 euroa, yksilapsisilla 103 580 ja vähintään kolmilapsisilla 121 240 euroa. Muuta velkaa oli 40 prosentilla lapsettomista ja 68 prosentilla niistä asutokunnista, joissa oli lapsia. Lapsettomilla sitä oli 16 100 euroa velallista asutokuntaa kohti ja niillä, joissa oli lapsia 23 000 euroa. Ainoastaan opintovelkaa oli hieman enemmän lapsettomilla asutokunnilla, 5 800 euroa velallista kohti. Asutokunnilla, joissa oli lapsia, sitä oli 5 020 euroa

Taulukko 1. Asutokuntien luku ja velat 2011

Asutokunnan rakenne	Asutokuntia yhteensä	Velallisia asutokuntia	Velallisten osuus, %	Velat keskimäärin, €	Asuntovelallisia asutokuntia	Asuntovelallisten osuus, %	Asuntovelat keskimäärin, €
Yhteensä	2 556 070	1 519 380	59,4	69 450	859 030	33,6	89 350
1 hengen talous	1 053 070	450 660	42,8	36 750	197 170	18,7	61590
-24	103 820	46 690	45,0	18 900	8 620	8,3	77 890
25-34	149 600	102 210	68,3	44 830	44 990	30,1	82 700
35-44	103 870	64 820	62,4	55 730	38 020	36,6	75 390
45-54	144 360	77 960	54,0	45 280	42 350	29,3	59 350
55-64	195 650	88 620	45,3	30 540	40 520	20,7	42 010
65-	355 770	70 380	19,8	17 770	22 670	6,4	29 570
2 aikuista, ei lapsia	789 100	468 910	59,4	58 620	233 890	29,6	79 070
-24	52 250	34 150	65,4	30 340	7 540	14,4	103 070
25-34	98 260	86 260	87,8	87 060	50 430	51,3	124 770
35-44	48 780	41 170	84,4	98 830	29 210	59,9	111 090
45-54	108 970	83 410	76,5	68 530	51 550	47,3	71 650
55-64	223 850	138 130	61,7	47 880	65 740	29,4	50 720
65-	256 990	85 800	33,4	29 630	29 420	11,4	39 120
1 aikuinen + väh. 1 lapsi	100 380	70 450	70,2	53 870	38 510	38,4	80 480
Väh. 2 aikuista + väh. 1 lapsi	468 130	418 670	89,4	117 260	329 130	70,3	116 430
Muu asutokunta	145 390	110 710	76,1	77 570	60 330	41,5	77 900

Asuntovelkojen yleisyyteen vaikuttaa paitsi lasten luku myös se, montako aikuista huoltajaa siinä on. Useimmin velkaa oli kahden aikuisen asutokunnilla, joissa oli lapsia. Sellaisista yhdeksällä kymmenestä oli velkaa ja 70 prosentilla asuntovelkaa. Asuntovelkaa näillä asutokunnilla oli keskimäärin 116 430 euroa. Muuta velkaa tällaisista asutokunnista oli 72 prosentilla 24 350 euroa velallista kohti.

Yksinhuoltajista monella oli velkaa, mutta asuntovelkaa huomattavasti harvemmin kuin silloin, kun asutokunnassa oli useampi aikuinen. Yksinhuoltajista 70 prosentilla oli velkaa ja 38 prosentilla asuntovelkaa. Velallista kohti heillä oli velkaa 66 870 euroa ja asuntovelkaa 80 480 euroa. Puolella yhden huoltajan asutokunnista oli muuta velkaa, keskimäärin 10 400 euroa asutokuntaa kohden.

Kahden aikuisen lapsettomista asutokunnista 59 prosentilla oli velkaa ja 30 prosentilla asuntovelkaa. Velkaisimpia näistäkin asutokunnista olivat 25–34-vuotiaat, sen ikäisistä 88 prosentilla oli velkaa ja 51 prosentilla asuntovelkaa. Asuntovelkaa niillä oli hieman enemmän kuin kahden aikuisen asutokunnilla joissa oli lapsia, 124 770 euroa asuntovelallista kohti.

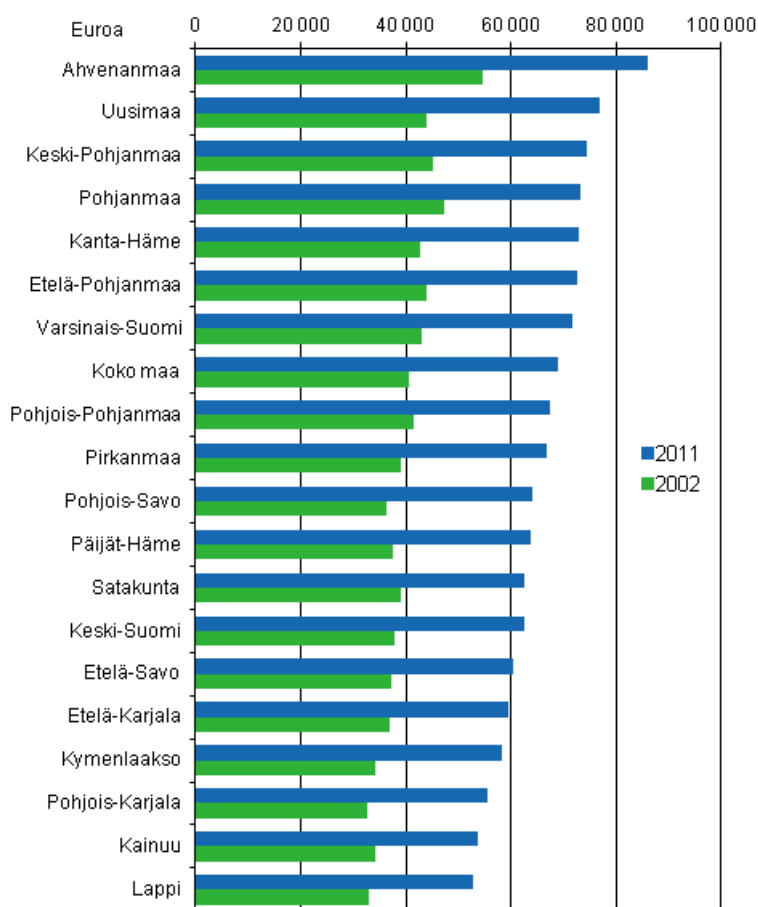
Useimmin velattomia olivat yksinasuvat. Heistä 43 prosentilla oli velkaa ja 19 prosentilla asuntovelkaa. Keskimäärin heillä oli velkaa noin puolet siitä mitä kaikilla velallisasutokunnilla, 36 750 euroa. Useimmin yksinasuvistakin asuntovelkaa oli 35–44-vuotiailla, mutta selvästi harvemmin kuin muilla samanikäisillä asutokunnilla, hieman yli kolmanneksella. Muuta velkaa oli yksinasuvista vajaalla kolmanneksella 10 200 euroa velallista kohti.

Alle 25-vuotiaista yksinasuvista velkaa oli 45 prosentilla. Vain kahdeksalla prosentilla heistä oli asuntovelkaa, 17 prosentilla muuta velkaa mutta suhteellisen monella, lähes joka kolmannella, oli opintovelkaa. Eläkeikäisistä yksinasuvista velkaa oli enää joka viidennellä keskimäärin 17 770 euroa. Asuntovelkaisia heistä oli kuusi prosenttia.

3. Suurimmat velat Etelä-Suomessa

Velkaisimpia olivat Uudenmaan ja Ahvenanmaan asutokunnat. Siellä asutokunnista 64 prosentilla oli velkaa. Uudellamaalla velallisilla asutokunnilla oli velkaa 77 560 euroa ja Ahvenanmaalla 87 310 euroa asutokuntaa kohti. Suurimmat asuntovelat olivat uusmaalaisilla, 113 630 euroa velallista asutokuntaa kohti. Lähes yhtä paljon asuntovelkaa oli ahvenanmaalaisilla, 102 200 euroa asuntovelallista kohti. Vähiten velkaa oli Kainuun ja Lapin asukkailla, runsaat 50 000 euroa velallista asutokuntaa kohti.

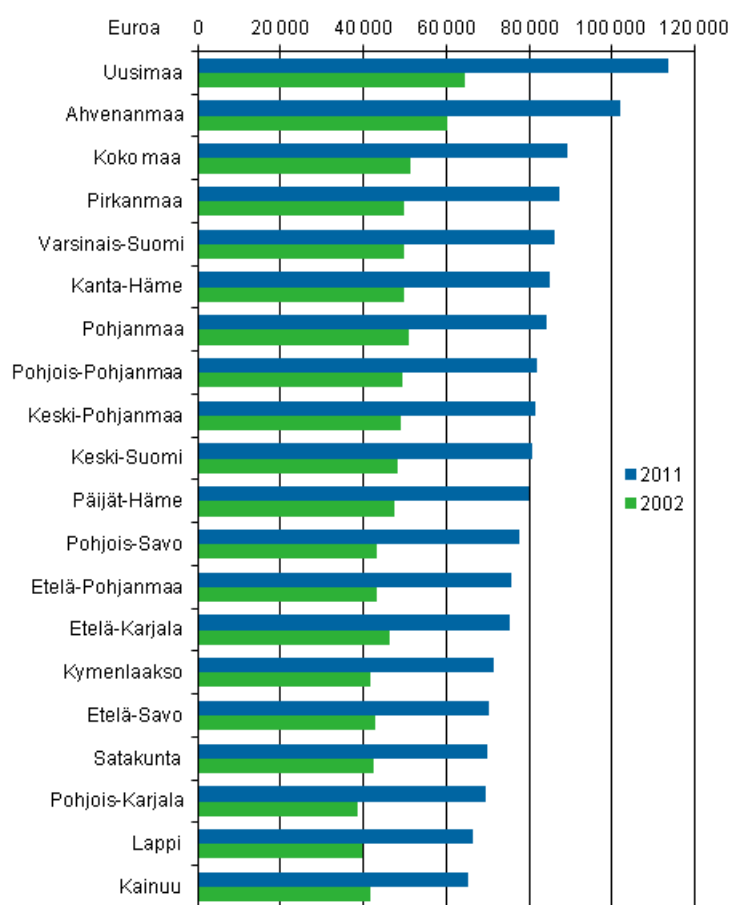
Kuvio 5. Velat velallista asutokuntaa kohti 2011 ja 2002, vuoden 2011 hinnoin



Velat ovat vuodesta 2002 kasvaneet eniten Uudellamaalla. Siellä velat velallista asutokuntaa kohti kasvoivat reaalisesti 77 prosenttia. Uudellamaalla asutovelatkin kasvoivat tänä aikana yhtä paljon, mutta vielä hieman enemmän ne kasvoivat Pirkanmaalla, Pohjois-Savossa ja Pohjois-Karjalassa.

Velallisten asutokuntien määrä on kasvanut eniten Uudellamaalla, missä niiden osuus kaikista asutokunnista kasvoi 57 prosentista 64 prosenttiin. Koko maassa velallisia asutokuntia oli 18 prosenttia enemmän vuonna 2011 kuin vuonna 2002, Uudellamaalla niiden määrä kasvoi samana aikana neljänneksen. Eniten velattomia asutokuntia oli Kainuussa ja Pohjois-Karjalassa, missä lähes puolet kaikista asutokunnista oli velattomia.

Kuvio 6. Asutovelat asutovelallista asutokuntaa kohti 2011 ja 2002, vuoden 2011 hinnoin



Pääkaupunkiseudulla velallisia oli jonkin verran muuta maata enemmän, kaksi kolmesta asutokunnasta. Muuta velkaa, kulutus- ja muita vastaavia luottoja oli puolella pääkaupunkiseudun asutokunnista. Asutovelallisia siellä oli hieman vähemmän kuin koko maassa, 30 prosenttia asutokunnista. Pääkaupunkiseudulla asutaan muuta maata useammin vuokralla. Pääkaupunkiseudulla asutovelat olivat kuitenkin selvästi muuta maata suuremmat, 112 060 euroa asutovelallista asutokuntaa kohden, mikä oli 31 prosenttia enemmän kuin koko maassa keskimäärin. Useimmin asutovelkaa oli muun Etelä-Suomen ja Ahvenanmaan asutokunnilla.

4. Suuret velat yleisimpiä keski-ikäisillä asutokunnilla

Nejännöksellä velallisista velkaa yli 100 000 euroa

Hieman yli neljänneksellä velallisista asutokunnista oli velkaa vähintään 100 000 euroa vuonna 2011. Niin paljon velkaa oli 397 870 asutokunnalla. Edellisvuodesta sellaisten määrä kasvoi 23 530 asutokunnalla. Niistä 95 prosentilla oli asutovelkaa. Vähintään 200 000 euron edestä velkaa oli 111 930 asutokunnalla eli seitsemällä prosentilla velallisista. Näin velkaisten asutokuntien määrä kasvoi edellisvuodesta 12 410 asutokunnalla. Asutokunnilla, joilla oli velkaa vähintään 100 000 euroa oli velkaa yhteensä 75,3 miljardia euroa eli 71 prosenttia asutokuntien kaikista veloista. Siitä oli asutovelkoja 57 miljardia, muita velkoja 13,1 miljardia ja tulonhankintaa tai elinkeinotoimintaa varten otettuja velkoja 4,7 miljardia euroa.

Useimmin suuria velkoja oli niillä asutokunnilla, joiden viitehenkilö oli 35–44-vuotias. Sellaisista kolmanneksella oli velkaa vähintään 100 000 euroa ja joka kymmenennellä 200 000 euroa. Asutokunnista, joilla oli velkaa yli 200 000 euroa kaksi kolmannesta oli 25–44-vuotiaiden ja runsas viidennes 45–54-vuotiaiden asutokuntia. Alle 25-vuotiailla ja eläkeikäisillä niin suuria velkoja oli harvoin.

Vaikka lähes kaikki asutokunnat, joilla oli paljon velkaa olivat asutovelallisia, eivät suuret velkamäärät johtuneet pelkästään asutovelosta. Suurimmalla osalla asutokunnista, joilla oli paljon velkaa oli myös kulutukseen ja suurempiin hankintoihin otettua muuta velkaa. Asutokunnista, joilla oli velkaa yli 100 000 euroa, oli muuta velkaa lähes yhtä monella kuin asutovelkaa eli 83 prosentilla. Yleisimpiä suuret velat olivat asutokunnilla, joilla oli elinkeinotoimintaan tai tulonhankintaan otettua velkaa. Sellaisista hieman yli puolella oli velkaa vähintään 100 000 euron edestä.

Taulukko 2. Asutokunnat joilla velkaa vähintään 100 000 tai 200 000 euroa vuonna 2011

Viitehenkilön ikä	Asutokuntia yhteensä	Velallisia yhteensä		Velkaa vähintään 100 000 €		Velkaa vähintään 200 000 €	
		Asutokuntia	Osuus asutokunnista, %	Asutokuntia	Osuus velallisista, %	Asutokuntia	Osuus velallisista, %
Yhteensä	2 556 070	1 519 400	59,4	397 870	26,2	111 930	7,4
–24	178 800	95 550	53,4	9 450	9,9	1 020	1,1
25–34	395 580	318 840	80,6	121 000	38,0	31 150	9,8
35–44	397 470	322 280	81,1	137 590	42,7	42 760	13,3
45–54	466 470	339 220	72,7	85 780	25,3	24 690	7,3
55–64	486 110	276 910	57,0	34 920	12,6	9 760	3,5
65–	631 640	166 610	26,4	9 140	5,5	2 550	1,5

Eniten suuria lainamääriä oli Ahvenanmaalla, missä 22 prosentilla asutokunnista oli velkaa yli 100 000 euroa. Muuta maata tyypillisempiä suuret velat olivat myös pääkaupunkiseudulla ja muualla Etelä-Suomessa. Siellä näin velkaisten osuus oli noin 17 prosenttia asutokunnista. Suuret velat olivat yleisiä pääkaupunkiseudun asutovelallisilla asutokunnilla, 54 prosentilla niistä oli velkaa vähintään 100 000 ja viidenneksellä yli 200 000 euroa. Vähiten suuria velkoja oli Itä- ja Pohjois-Suomen velallisilla asutokunnilla. Niistä hieman yli viidenneksellä oli velkaa vähintään 100 000 ja viidellä prosentilla vähintään 200 000 euroa.

Taulukko 3. Asuntokunnat joilla asuntovelkaa vähintään 100 000 tai 200 000 euroa vuonna 2011

Asuntokunnan rakenne	Asuntovelallisia yhteensä	Asuntovelkaa vähintään 100 000 €			Asuntovelkaa vähintään 200 000 €		
		Asuntokuntia	Osuus asuntovelallisista, %	Asuntovelat keskimäärin	Asuntokuntia	Osuus asuntovelallisista, %	Asuntovelat keskimäärin
Yhteensä	859 030	308 490	35,9	170 090	68 730	8,0	275 690
1 hengen talous	197 170	36 710	18,6	145 490	3 750	1,9	282 900
–24	8 620	2 060	23,9	126 900	50	0,6	264 850
25–34	44 990	13 530	30,1	135 670	810	1,8	252 260
35–44	38 020	9 750	25,6	149 230	1 170	3,1	277 210
45–54	42 350	6 850	16,2	155 510	990	2,3	293 790
55–64	40 520	3 470	8,6	159 450	550	1,4	313 450
65–	22 670	1 050	4,6	162 290	180	0,8	308 980
2 aikuista, ei lapsia	233 890	72 530	31,0	167 350	15 040	6,4	273 430
–24	7 540	3 700	49,1	143 920	250	3,4	258 210
25–34	50 430	30 660	60,8	165 680	6 430	12,7	252 740
35–44	29 210	14 030	48,0	174 660	3 480	11,9	276 130
45–54	51 550	12 580	24,4	165 970	2 470	4,8	286 550
55–64	65 740	8 970	13,7	170 210	1 840	2,8	306 080
65–	29 420	2 580	8,8	177 820	570	1,9	335 310
1 aikuinen + väh. 1 lapsi	38 510	11 580	30,1	147 820	1 260	3,3	270 910
Väh. 2 aikuista + väh. 1 lapsi	329 130	170 730	51,9	177 210	44 490	13,5	273 980
Muu asuntokunta	60 330	16 950	28,1	178 540	4 190	7,0	296 940

Velkaantumisasasteet kasvaneet selvästi

Velkojen rasittavuudesta saa paremman kuvan suhteuttamalla velkamäärät asuntokuntien käytettävissä oleviin vuosituloihin. Tätä kirjoitettaessa viime vuoden tulotietoja ei vielä ole saatavissa, joten uusimmat näin lasketut velkaantumisasasteet ovat vuodelta 2010.

Vuosikymmenen aikana ovat asuntokuntien velat kasvaneet selvästi tuloja enemmän. Vuodesta 2002 vuoteen 2010 velat ovat kasvaneet reaalisesti 97 prosenttia ja käytettävissä olevat rahatulot 27 prosenttia. Vuonna 2010 oli asuntokuntien velkaantumisasaste, velkojen suhde käytettävissä oleviin rahatuloihin 110 prosenttia, kun se vuonna 2002 oli 70 prosenttia.

Velkaisimpia olivat asuntokunnat, joiden viitehenkilö oli 25–34-vuotias. Niiden velkaantumisasaste oli 195 prosenttia vuonna 2010. Alle 25-vuotiaiden asuntokuntia lukuun ottamatta kaikenikäisten velkaantumisasaste kasvoivat edellisvuodesta. Suhteellisesti eniten, noin 70 prosenttiyksikköä, ovat kasvaneet 35–54-vuotiaiden velkaantumisasasteet. Vain eläkeikäisten asuntokunnilla olivat velkaantumisasasteet selvästi muita pienempiä: vuonna 2010 yli 65-vuotiaiden asuntokunnilla oli velkaa 23 prosenttia vuosituloista.

Asuntokuntia, joilla oli velkaa vähintään vuositulojen verran, oli 483 210 vuonna 2002 ja 704 260 vuonna 2010. Kaikista asuntokunnista sellaisten osuus kasvoi 21 prosentista 28 prosenttiin. Asuntovelallisista asuntokunnista 74 prosentilla oli velkaa vähintään vuositulojen verran vuonna 2010.

Asuntokuntia, joiden velat olivat vähintään kolminkertaiset käytettävissä oleviin vuosituloihin verrattuna, oli 260 840 vuonna 2010. Vuonna 2002 niin suuret velat suhteessa tuloihin oli 97 370 asuntokunnalla. Lähes kaikilla niistä oli asuntovelkaa. Yleisimpiä näin suuret velat olivat asuntokunnilla, joiden viitehenkilö oli 25–34-vuotias. Tämänikäisistä velallisasuntokunnista 31 prosentilla velat olivat yli kolminkertaiset vuosituloihin verrattuna. Asuntokunnista, joiden viitehenkilö oli 35–44-vuotias, oli näin velkaisia 24 prosenttia.

Taulukko 4. Asuntokuntien velkaantumisasteet ikäluokittain 2002–2010, %

Ikä	Vuosi									
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Yhteensä	70	76	82	91	98	101	105	109	110	
–24	58	64	69	80	88	91	86	85	80	
25–34	125	139	151	171	182	189	188	193	195	
35–44	104	114	124	138	149	155	161	170	175	
45–54	64	69	74	83	89	94	100	107	110	
55–64	38	41	44	49	52	54	57	61	63	
65–	12	12	14	15	17	18	20	22	23	

Velallisilla asuntokunnilla oli velkaa 156 prosenttia vuosituloista vuonna 2010. Vuonna 2002 velallisten asuntokuntien velkaantumisaste oli 108 prosenttia. Velallisistakin asuntokunnista korkein velkaantumisaste oli 25–34-vuotiailla, 223 prosenttia tuloista. Edellisvuodesta kasvoivat nuorimpia lukuun ottamatta kaikenikäisten velallisasuntokuntien velkaantumisasteet. Asuntokuntien, joiden viitehenkilö oli alle 25-vuotias, velkaantumisaste laski 128 prosentista 125 prosenttiin. Velallisten asuntokuntien tulot olivat viidenneksen suuremmat kuin kaikilla asuntokunnilla.

Taulukko 5. Velallisten asuntokuntien velkaantumisasteet ikäluokittain 2002–2010, %

Ikä	Vuosi									
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Yhteensä	108	117	123	136	144	147	149	153	156	
–24	87	97	104	119	129	132	127	128	125	
25–34	151	166	179	200	213	217	215	220	223	
35–44	128	140	149	165	176	181	187	195	201	
45–54	89	95	100	111	118	122	127	134	138	
55–64	70	75	77	85	89	90	92	95	99	
65–	55	59	60	65	69	68	65	68	73	

Eniten velkaa suhteessa tuloihin oli niillä asuntokunnilla, joissa oli lapsia. Velallisilla yksinhuoltajatalouksilla ja lapsiperheillä oli velkaa yli 190 prosenttia vuosituloista. Neljänneksellä velallisasuntokunnista, joissa oli lapsia, velat olivat vähintään kolminkertaiset vuosituloihin verrattuna. Lähes kaikki velalliset lapsiperheet olivat sellaisia, joissa viitehenkilö oli iältään 25–54-vuotias, lapsettomat velallisasuntokunnat olivat tasaisemmin eri-ikäisiä. Perhetyyppiin katsomatta velkaisimpia olivat sellaiset asuntokunnat, joiden viitehenkilö oli 25–44-vuotias. Eniten velkaa suhteessa tuloihin oli nuorilla lapsiperheillä: sellaisten kahden aikuisen asuntokuntien, joiden viitehenkilö oli 25–34-vuotias velkaantumisaste oli 265 prosenttia. Eniten ovat vuodesta 2002 kasvaneet sellaisten asuntokuntien velkaantumisasteet, joissa oli lapsia. Yksinhuoltajien velkaantumisasteet kasvoivat 70 ja useamman aikuisen asuntokuntien, joissa oli lapsia 66 prosenttiyksikköä.

Taulukko 6. Velallisten asuntokuntien velkaantumisasteet asuntokunnan rakenteen mukaan 2002–2010, %

Rakenne	Vuosi									
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Asuntokunnat yhteensä	108	117	123	136	144	147	149	153	156	
1 hengen talous	110	120	127	142	150	152	151	153	157	
1 aikuinen + väh. 1 lapsi	121	131	141	156	171	176	179	185	191	
Väh. 2 aikuista + väh. 1 lapsi	128	139	147	163	172	177	182	189	194	
2 aikuista, ei lapsia	90	98	103	112	118	120	119	121	124	
Muu asuntokunta	79	85	88	96	102	104	107	114	116	

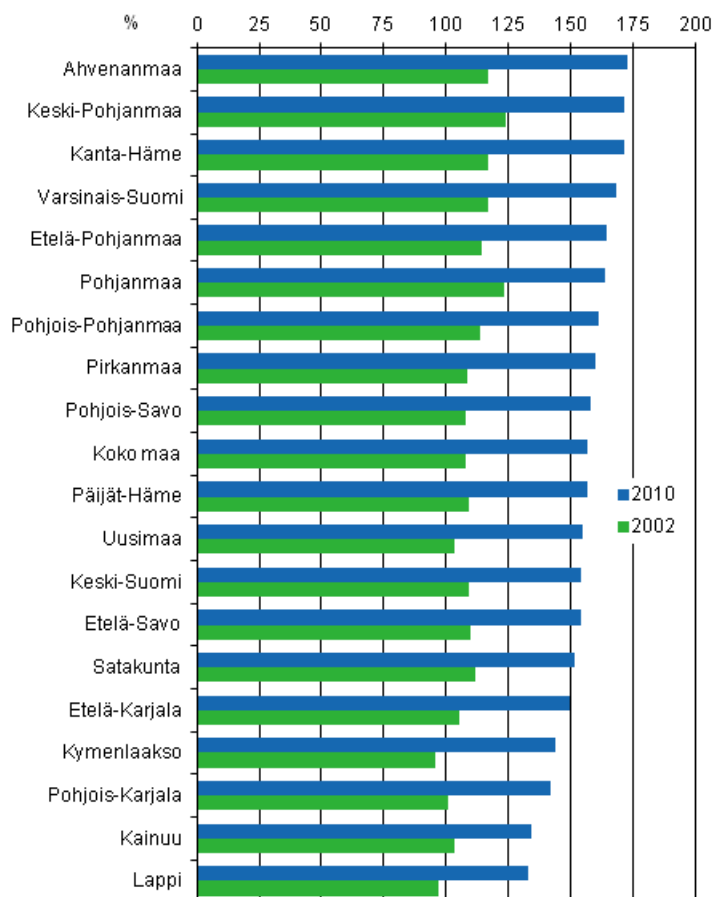
Asuntovelallisilla velkaantumisasteet olivat vielä korkeammat kuin kaikilla velallisilla. Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisaste oli sitä korkeampi, mitä nuorempi oli asuntokunnan viitehenkilö. Kaikilla asuntovelallisilla velat suhteessa vuosituloihin olivat yli kaksinkertaiset ja nuorimmilla reilusti yli kolminkertaiset. Nuorimpien asuntovelallisten velkaantumisasteet ovat vuodesta 2002 kasvaneet eniten: alle 35-vuotiaiden asuntokunnilla ne kasvoivat 87 prosenttiyksikköä.

Taulukko 7. Asuntovelallisten asuntokuntien velkaantumisasteet ikäluokittain 2002–2010, %

Ikä	Vuosi									
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
Yhteensä	152	162	172	187	197	203	208	214	216	
–24	236	259	276	305	319	321	311	321	323	
25–34	213	230	244	266	280	287	288	296	300	
35–44	157	170	181	198	209	216	223	231	236	
45–54	116	123	131	143	152	159	166	174	177	
55–64	104	108	112	120	127	132	140	143	144	
65–	95	98	105	112	120	124	127	129	134	

Velallisten asuntokuntien velkaantumisasteet olivat korkeimmat Ahvenanmaalla, Keski-Pohjanmaalla ja Kanta-Hämeessä vuonna 2010. Alhaisimmat velkaantumisasteet olivat Kainuun ja Lapin maakunnissa. Suhteellisesti yleisimpiä korkeat velkaantumisasteet olivat Ahvenanmaan ja Keski-Pohjanmaan maakunnissa, missä reilulla viidenneksellä oli velkaa yli kolme kertaa vuositulojen verran. Vähiten sellaisia oli Lapissa ja Kainuussa. Siellä niin paljon velkaa oli 12 prosentilla velllisasuntokunnista.

Kuvio 7. Velallisten asuntokuntien velkaantumisasteet maakunnittain 2010 ja 2002



Velallisista asutokunnista pienituloisimman viidenneksen velkaantumisaste oli melko selvästi suurin ja hyvätuloisimman pienin, mutta keskituloisten velkaantumisasteet eivät kovin paljon poikenneet toisistaan. Kaikissa tuloluokissa ovat velallisten asutokuntien velkaantumisasteet vuodesta 2002 kasvaneet aika tasaisesti. Vähiten, 45 prosenttiyksikköä, kasvoivat hyvätuloisimpien ja eniten keskituloisten, 53 prosenttiyksikköä.

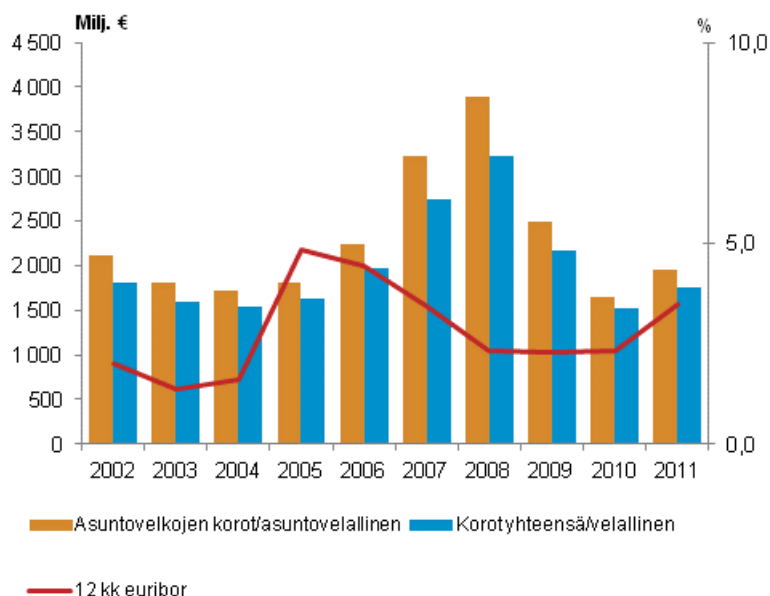
Taulukko 8. Velallisten asutokuntien velkaantumisasteet tuloviidenneksittäin 2002-2010, %

Tuloviidennes	Vuosi									
	2002	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	
1. tuloviidennes	124	135	139	154	162	158	162	172	172	
2. tuloviidennes	110	119	126	138	147	150	150	156	161	
3. tuloviidennes	112	122	130	141	151	156	155	160	165	
4. tuloviidennes	110	120	127	140	150	155	157	158	163	
5. tuloviidennes	101	110	115	128	135	137	139	144	146	
Yhteensä	108	117	123	136	144	147	149	153	156	

5. Korkomenojen vaihtelut suuria

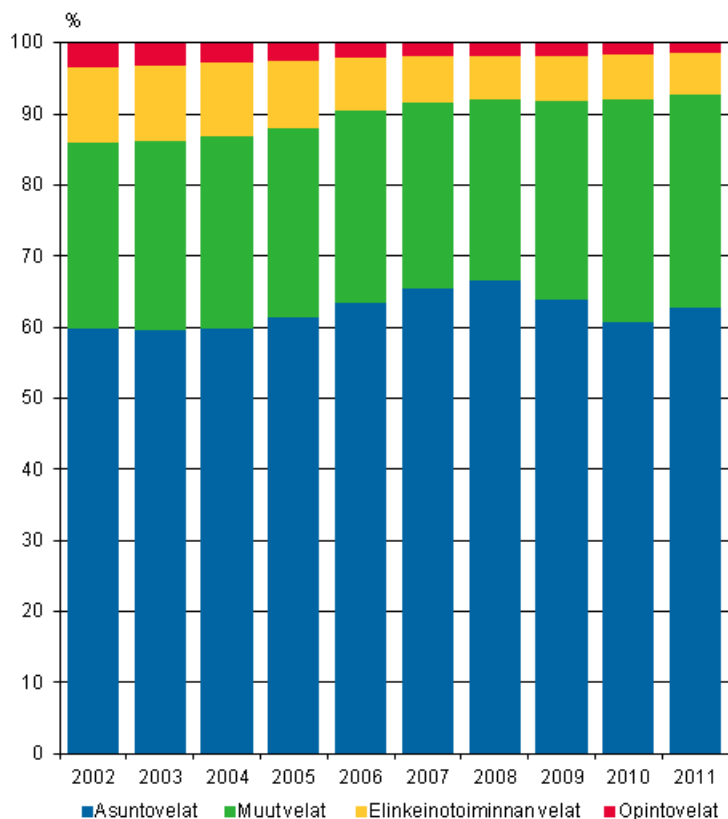
Asutokuntien vuosittaiset korkomenot ovat vaihdelleet huomattavasti enemmän kuin lainamäärät. Vuonna 2011 korkomenot olivat reaalisesti yhtä suuret kuin vuonna 2002, vaikka asutokuntien lainamäärät ovat samana aikana kaksinkertaistuneet. Suomessa suurin osa asutoveloistakin on sidottu lyhyisiin korkoihin, joten korkotason muutokset näkyvät talouksien korkomenoissa suhteellisen nopeasti.

Kuvio 8. Asutovelkojen korot, korot yhteensä sekä 12 kk euriborin vuosimuutos, vuoden 2011 hinnoin



Vuonna 2011 keskimääräiset korkomenot velallista asutokuntaa kohti olivat 1 760 euroa. Asutovelallisilla asutovelkojen keskimääräiset korkomenot olivat 1 960 euroa. Vuonna 2011 asutokuntia, joiden korkomenot olivat yli 5 000 euroa, oli 104 800 eli seitsemän prosenttia velallisista asutokunnista. Niistä 95 600 asutokunnalla oli asutovelkaa. Asutovelallisista niiden osuus oli 11 prosenttia. Vähintään 10 000 euron korkomenot oli 13 750 asutokunnalla eli noin prosentilla velallisista. Asutovelallisia niistä oli 11 175 eli 1,3 prosenttia asutovelallisista. Velallisista 60 prosenttia maksoi korkoja enintään 1 000 euroa ja 80 prosenttia enintään 3 000 euroa vuonna 2011.

Kuvio 9. Asuntokuntien korot velkalajeittain 2002–2011, %



Asuntolainojen korkomenojen osuus kaikista korkomenoista on kasvanut vain hieman vuodesta 2002, vaikka asuntovelkojen osuus veloista on tänä aikana kasvanut 65 prosentista 73 prosenttiin.

Asuntolainat vaikuttaisivat olevan koroiltaan melko selvästi muita lainoja edullisempia. Asuntovelkojen korkojen osuus asuntokuntien korkomenoista oli 63 prosenttia vuonna 2011, kun asuntolainojen osuus lainakannasta oli kymmenen prosenttiyksikköä korkeampi. Muiden lainojen osuus korkomenoista oli suhteellisesti suurempi, korkomenoista niiden osuus oli 30 prosenttia eli yli yhdeksän prosenttiyksikköä suurempi kuin muiden lainojen osuus lainakannasta.

Velkaantumistilaston laatuseloste

1. Tilastotietojen relevanssi

Velkaantumistilasto perustuu koko asuntokuntaväestön kattavaan aineistoon, joten sillä voidaan kuvata asuntokuntien velkoja ja niiden jakautumista luotettavasti myös pienemmissä väestöryhmissä, esimerkiksi aluenäkökulmasta. Tilasto täydentää siten otosaineistoista (Tulonjakotilasto, Varallisuustutkimukset) tai makrotason luottokantatilastoista saatavaa kuvaa velkojen määristä ja jakautumisesta velkalajeittain ja asuntokuntatyypeittäin.

2. Tilaston menetelmäkuvaus

Velkaantumistilasto perustuu vuosittain hallinnollisista rekistereistä yhdisteltyyn koko väestön kattavaan kokonaisaineistoon, joka sisältää yksityiskohtaista tietoa rekisterikotitalouksien veloista, koroista ja tuloista. Luotto- ja rahoituslaitokset, huoltokonttorit, työnantajat, valtio, kunnat, vakuutus- ja eläkelaitokset ja vakuutusyhtiöt jättävät verohallitukselle vuosi-ilmoitukset verovelvollisten lainoista ja luotollisista shekkitileistä (ei limiitti), niiden käyttötarkoituksesta ja maksetuista koroista. Vuosi-ilmoituksissa lainakohtaiset laina- ja korkotiedot koskevat luonnollisten henkilöiden (ml. elinkeinonharjoittajat, maa- ja metsätalouden harjoittajat) ja kuolinpesien lainoja 31.12. Velallisia voivat olla myös ulkomaalaiset. Mukana ei ole huoltokonttorien ja muiden yleisimpien luotonantajien tietoja lainoista, joiden käyttötarkoitus on muu kuin asuntovelka tai valtion tai Ahvenanmaan maakuntahallituksen takaama opintovelka ja joiden velkapääoma on enintään 1700 euroa. Tilaston kohdeperusjoukon muodostavat asuntokunnat eli ns. asuntokuntaväestö. Tutkimuksen ulkopuolelle jäävät pysyvästi ulkomailla asuvat, osoitteettomat ja laitosväestö (esimerkiksi pitkäaikaisesti vanhainkodeissa, hoitolaitoksissa, vankiloissa tai sairaaloissa asuvat).

3. Tietojen oikeellisuus ja tarkkuus

Velkaantumistilaston tietoja verrataan koko maan tasolla Tilastokeskuksen luottokantatilaston ja Suomen Pankin rahoitusmarkkinatilaston tietoihin.

4. Julkaistujen tietojen ajantasaisuus ja oikea-aikaisuus

Velkaantumistilastoa tehdään vuosittain, ensimmäisen kerran tilasto ilmestyi vuonna 2008. Edellisvuoden velkatiedot julkaistaan noin puoli vuotta tilastovuoden päättymisen jälkeen. Tulotiedot saadaan myöhemmin. Uusimmilla tulotiedoilla täydennetyt tiedot julkaistaan noin vuosi tilastovuoden päättymisestä.

5. Tietojen saatavuus ja läpinäkyvyys/selkeys

Velkaantumistilaston tietoja julkaistaan Tilastokeskuksen internetsivuilla osoitteessa www.tilastokeskus.fi/ Tulot ja kulutus aihealueen alla.

6. Tilastojen vertailukelpoisuus

Velkaantumistilastosta on olemassa vertailukelpoinen aikasarja-aineisto vuosilta 2002–2011.

7. Selkeys ja eheys/yhtenäisyys

Tietoja kotitaloussektorin veloista julkaistaan myös mm. Tilastokeskuksen Luottokantatilastossa ja Suomen Pankin rahoitusmarkkinatilastoissa. Määrittely- ja käsite-erojen vuoksi näiden tiedot voivat poiketa toisistaan. Luottokantatilastossa kotitaloussektorin velkoihin kuuluvat myös asunto-osakeyhtiöiden osakaslainat, jotka velkaantumistilastosta puuttuvat. Samoin kulutusluotot ovat siellä kattavammin mukana, esimerkiksi ns. pikavipit eivät sisälly velkaantumistilaston aineistoon. Luottokantatilastoon perustuen

kansantalouden tilinpito julkaisee kotitaloussektorin velkaantumisasteita. Ne poikkeavat hieman velkaantumistilastossa julkaistuista myös tulokäsittien osalta.

Lisätietoja

Timo Matala 09 1734 3422
Vastaava tilastojohtaja:
Riitta Harala
toimeentulo@tilastokeskus.fi
www.tilastokeskus.fi/til/velk
Lähde: Velkaantumistilasto 2011. Tilastokeskus

Asiakaspalaute: www.tilastokeskus.fi/palaute

Tietopalvelu, Tilastokeskus
puh. 09 1734 2220
www.tilastokeskus.fi

Julkaisutilaukset, Edita Publishing Oy
puh. 020 450 05
asiakaspalvelu.publishing@edita.fi
www.editapublishing.fi

ISSN 1796-0479
= Suomen virallinen tilasto
ISSN 1797-8793 (pdf)